REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

2023–2027 väikese põllumajandusettevõtja arendamise investeeringutoetus

Kätlin Roose
Põllumajanduspoliitika osakond
20.05.2026

Väikese põllumajandusettevõtja arendamise investeeringutoetus

- **Eesmärk:** suurendada väikeste põllumajandustootjate konkurentsivõimet ning aidata kaasa mitmekesise põllumajandusettevõtete struktuuri säilimisele
- **Toetatavad tegevused:** ehitise ehitamine, materiaalse vara soetamine, mitmeaastaste taimede soetamine
- **Sihtrühm:** äriseadustiku tähenduses ettevõtja, kes **tegeleb põllumajanduslike toodete tootmisega** ja **põllumajandusliku tegevusega alustav ettevõtja**
- **Toetuse eelarve perioodiks 2023–2027:** 21 mln eurot (**2026. a eelarve 17 mln eurot**), millest 60% rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ja 40% Eesti riigieelarvest

Toetuse taotleja

- Toetust antakse äriseadustiku tähenduses füüsilisest isikust ettevõtjale ja äriühingule, kes:

(1) tegeleb põllumajanduslike toodete tootmisega (*põllumajandusalal tegutsev taotleja*)

(2) alustab põllumajandusliku tegevusega (*põllumajandusalal alustav taotleja*)

- **Põllumajanduslik tootmine:** põllumajandustoodete kasvatamine või tootmine, sh saagikoristus, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine

Toetuse taotleja - *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

- **Sihtrühm (1):** Ettevõtja, kes tegeleb põllumajanduslike toodete tootmisega ja kelle põllumajanduslike toodete müügitulu oli taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal või taotluse esitamisele vahetult eelnenud teisel majandusaastal **vähemalt 10 000 eurot, kuid mitte rohkem kui 250 000 eurot**

- Kui müügitulu suurust ei ole saavutatud vääramatu jõu, erandlike asjaolude või ebasoodsa sotsiaal-majandusliku olukorra esinemise tõttu ning mis on ka tõendatud, siis peab toetuse taotleja vastama **aktiivse põllumajandustootja nõudele**

- Toetust ei anta, kui toetuse taotleja on varem saanud või taotleb samal ajal strateegiakava sekkumise KK1 „Perioodi 2023–2027 põllumajandusettevõtja keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamise investeeringutoetus” raames antavat toetust sellise tegevuse kohta, **mis ei ole taotluse esitamise hetkeks ellu viidud**

Toetuse taotleja - *põllumajandusalal alustav taotleja*

Sihtrühm (2): Taotleja loetakse põllumajandusliku tegevusega alustavaks, kui:

- Ei ole taotluse esitamise tähtpäeva seisuga tegelenud põllumajandusliku tegevusega kauem kui **seitse majandusaastat**
- Omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu taotluse esitamisele vahetult eelnenud **igal seitsmel majandusaastal oli alla 10 000 euro**
- Ei ole varem saanud või ei taotle samal ajal strateegiakava **sekkumise 7.2** „Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine“ raames antavat toetust; tema kohta ei ole varem „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ **meetme 4 tegevuse liigi 4.1** „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“, **meetme 6 tegevuse liigi 6.1** „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“ või **tegevuse liigi 6.3** „Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine“ või strateegiakava sekkumise **KK1** „Põllumajandustootjate materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud“ raames tehtud taotluse rahuldamise otsust
  - **Taotluse esitamise eeldus:** läbitud ettevõtlusalane
  - **Äriplaani hindab:** PRIA hindamiskomisjon

Toetatavad tegevused

- Toetust antakse põllumajanduslike toodete tootmiseks, säilitamiseks või toodangu esmamüügi eelseks ettevalmistuseks vajaliku:
  - **Ehitise ehitamiseks** ehitusseadustikus sätestatud tingimusel
  - **Materiaalse vara**, sealhulgas masina või seadme soetamiseks
  - **Mitmeaastaste taimede** soetamiseks ning vajaduse korral istutamiseks
- Toetatavad on ka põllumajandustoote esmamüügiks ettevalmistamistega seotud tegevused
- Toetust ei anta põllumajanduslike toodete töötlemiseks

Toetatavad tegevused - ehitise ehitamine

- Ehitamine on ehitise püstitamine, rajamine, paigaldamine, laiendamine või ümberehitamine ehk rekonstrueerimine ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras. **Lammutamine ja parendamine ei ole toetatav tegevus**
- Ehitis ja sellealune maa peab olema toetuse taotleja omandis või on ehitisealusele maale toetuse taotleja kasuks **seatud hoonestusõigus** vähemalt **kolmeks aastaks** arvates Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti poolt viimase toetusosa maksmisest
- **Abikõlblikud kulud:** ehitise püstitamise, rajamise, paigaldamise, laiendamise, rekonstrueerimise kulu. Ehitise ehitamisel ehitusseadustiku alusel tehtava **omanikujärelevalve tegemise kulu**, kuid üksnes selle hoone või rajatise puhul, mille ehitamiseks toetust taotletakse
- Ehitise toimimiseks vajalike **kommunikatsioonidega** (eelkõige elektri-, veevarustus- või kanalisatsioonivõrguga) **liitumisega või liitumispunkti ümberehitamisega seotud kulud ei ole abikõlblikud**

Toetatavad tegevused - materiaalse vara soetamine

- **Materiaalne vara**:

(1) masinad või seadmed sealhulgas kasutatud masin või seade, mis ei ole taotlemise hetkel toodetud rohkem kui viis aastat tagasi

(2) objektid (konteiner, soojak, kartulikastid), mis ei ole ehitised ehitusseadustiku tähenduses

- **Abikõlblikud kulud:** materiaalse vara soetamise ja paigaldamise, seadistamise, kohaletoimetamise või kasutamise väljaõppe kulu, materiaalse vara kasutamiseks vajaliku tarkvara või riistvara soetamise ja paigaldamise või seadistamise kulu
- Uued mobiilsed masinad või seadmed **on kantud võrdlushindade kataloogi** (valideerib METK)
- Kui toetust antakse sellise materiaalse vara soetamiseks, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, on see **ehitis toetuse taotleja valduses asjaõiguslikul** või **võlaõiguslikul** alusel vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest

Toetatavad tegevused - mitmeaastaste taimede soetamine

- Toetatakse põllumajanduslike toodete tootmiseks vajalike mitmeaastaste taimede soetamist ning vajadusel nende istutamist
- **Abikõlblikud kulud**: mitmeaastaste taimede soetamise, kohaletoimetamise kui ka vajaduse korral nende taimede istutamise kulu
- Taimedealune maa peab olema toetuse taotleja otseses valduses **asjaõiguslikul** või **võlaõiguslikul** alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest

Millised kulud ei ole abikõlblikud I

- Käibemaks, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;
- enne PRIA-le taotluse esitamist tekkinud kulu;
- tavapärane tegevus- ja üldkulu;
- ettevalmistava töö kulu, sealhulgas teostatavusuuringu või auditi tegemisega, keskkonnamõju hindamisega või detailplaneeringu koostamisega kaasnev kulu;
- sularahamakse ning lepingu sõlmimisega või kindlustamisega seotud kulu, sealhulgas intress, viivis, leppetrahv, tagatismakse ja finantsteenustega seotud kulu;
- riigilõiv, trahv ning vaide- ja kohtumenetluse korral menetluskulu;
- maa ja olemasoleva ehitise soetamise, üürimise ja rentimise kulu;
- veo- või sõidukulu, mis ei ole seotud soetatava materiaalse vara, sealhulgas masina või seadme paigaldamise, seadistamise või kohaletoimetamisega;
- tasu toetuse taotleja enda või tema töötaja tehtud töö eest;
- liisingumakse, kui liisinguandja ei ole krediidiasutuste seaduse alusel tegutsev krediidi- või finantseerimisasutus;

Millised kulud ei ole abikõlblikud II

- Mobiilse masina või seadme soetamise kulu, mis ületab Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 113 lõikes 5 sätestatud asja või teenuse piirhinda;
- kasutatud materiaalse vara, sealhulgas masina või seadme soetamise kulu, välja arvatud lõikes 4 sätestatud juhul;
- ehitise lammutamise kulu;
- ehitise juurde kuuluva teevalgustusrajatise soetamise ja paigaldamise kulu, juurdepääsutee või parkla rajamise kulu ning veevarustus-, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteemi ehitamise kulu, kui nimetatud tegevus ei moodusta osa ehitusprojektis ettenähtud ehitustöödest;
- ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulu või liitumispunkti ümberehitamisega seotud kulu;
- kulu, mille kohta on toetuse taotleja saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- toetatava tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu kulu.

Toetuse määr ja suurus

- Toetust antakse **vähemalt 15 %** toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest
- **Toetust antakse kuni 85 % toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest**
- Maksimaalne suurus ühe toetuse taotleja kohta on **100 000 eurot** strateegiakava perioodil
- **Ühte kontserni** kuuluvad ettevõtjad või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad ei anta kokku rohkem toetust kui 100 000 eurot

Näide: *Kui kontserni A (emaettevõtja) kuuluvad ettevõtjad B (tütarettevõtja) ja C (tütarettevõtja). Ettevõtja A (emaettevõtja) ja ettevõtja B (tütarettevõtja) soovivad nimetatud toetust taotleda. Ettevõtja A ja ettevõtja B mõlemad taotlevad toetust 80 000 eurot. Kui ettevõtjale A määrati juba toetust 80 000 euro ulatuses, siis ettevõtjale B saab maksimaalset määrata toetust 20 000 euro ulatuses, sest nad loetakse üheks ettevõtjaks.*

Kulude mõistlikkuse tõendamine

- Kui toetuse taotleja soovib toetatava tegevuse raames tellida töö või teenust või soetada vara, mille käibemaksuta maksumus on:
- **alla 20 000 euro**, siis esitatakse kirjeldus
  - **üle 20 000 euro**, küsib toetuse taotleja üksteisest sõltumatute hinnapakkujate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust
- Kui toetust taotletakse võrdlushindade kataloogi kantud mobiilse masina või seadme soetamiseks, **ei pea toetuse taotleja hinnapakkumusi küsima**
- Kui toetust taotletakse **kasutatud materiaalse vara**, sh masina või seadme soetamiseks, küsib toetuse taotleja vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud materiaalse vara kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse materiaalse vara kohta, kui uus samaväärne materiaalne vara ei ole kantud võrdlushindade kataloogi

Kulude mõistlikkuse tõendamine – *hinnapakkumused*

Kavandatava töö või teenuse või soetatava vara puhul sisaldab hinnapakkumus: *toetuse taotleja nime, hinnapakkuja nime ja tema registrikoodi ning kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning tehniliste tingimuste loetelu, mis osutub tehnilisele spetsifikatsioonile*

Ehitise ehitamisel sisaldab hinnapakkumus: ehitise ehitisregistri kood, selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitis paikneb või millele kavandatakse ehitis ehitada, ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise ja välisrajatiste kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatete kulu, tehnosüsteemide kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu

Kulude mõistlikkuse tõendamine – *ehitise ehitamine*

- Kui ehitise ehitamise eeldatav maksumus jääb alla 100 000 euro, kuid ületab 20 000 eurot, siis esitatakse **kolm võrreldavat hinnapakkumust**
- Toetuse taotleja peab toetatava tegevuse raames tellitava töö, teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks korraldama ostumenetluse riigihangete registris (RHR) juhul, **kui ehitise ehitamise prognoositav maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem**
- **Ostumenetluse korraldamine** riigihangete registris**:**
- Enne taotluse esitamist, peab esitama selle ostumenetluse **viitenumbri**
- Pärast taotluse esitamist, peab esitama ehitise ehitamisel eeldatava **maksumuse prognoosi**

Riigihangete registrit võib kasutada ka seadmete soetamiseks, mis on ehitise osaks ning ka alla 100 000 maksumuse ehitise ehitamiseks

Ostumenetlus riigihangete registris

Ostumenetluse korraldamisel riigihangete registris lähtub taotleja allpool nimetatud kasutusjuhendist toetuse saajale, mis on kättesaadav veebilehelt: www.fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigihanked/kasulik-teave-oigusaktid#toetuse-saaja-ost

Ostumenetluse korraldamine riigihangete registris peab vastavama järgmistele nõuetele:

- Ostumenetluse välja kuulutamisel avaldatakse riigihangete registris ostu teade, millest nähtub tellitava töö, teenuse, või soetatava vara kirjeldus, tehnilised andmed, pakkumuse väljaselgitamiseks pakkumuste hindamise kriteeriumid ja pakkumuste esitamise tähtpäev;
- pakkumuste esitamise tähtaeg on vähemalt 15 kalendripäeva;
- teade ostumenetluse kohta on avalik;
- ostumenetlusega seotud teabevahetus ostumenetluse korraldaja ja pakkuja vahel, sealhulgas ostuteate ja sellega seotud dokumentidele juurdepääsu võimaldamine ning pakkumuste ja selgituste esitamine, toimub riigihangete registris;
- pakkumused võetakse vastu ja avatakse riigihangete registris;
- punktis 1 nimetatud tingimusi ei tohi muuta pärast pakkumuste esitamise tähtaega ega kalduda neist kõrvale parima pakkumuse valimisel;
- PRIA esindajale antakse Vabariigi Valitsuse 31. augusti 2017. a määruse nr 137 „Riigihangete registri põhimäärus“ § 21 lõike 1 punkti 19 kohane vaatleja roll.

Nõuded toetuse taotlejale

- Taotleja riikliku **maksu võlg ilma intressita on väiksem kui 100 eurot** või tema riikliku maksu võla **tasumine on ajatatud**
- Taotleja suhtes ei tohi käia **likvideerimis-** ega **pankrotimenetlust** ning ei tohi olla **äriregistri kustutamise hoiatust**
- Toetuse taotleja on kõik varasemad riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud toetused, mis on kuulunud tagasimaksmisele, tähtajaks tagasi maksnud või on ajatamise korral tasunud vajalikud maksed vastavalt kokkulepitud graafikule
- **Toetuse taotlejal ei ole kehtivat karistust** *loomakaitseseaduse §-s 661, 662, 665, 666 või 667, veterinaarseaduse §-s 97, 104, 105 või 106, väetiseseaduse §-s 37, jäätmeseaduse §-s 120, 1201, 1202, 126 või 1264, toiduseaduse §-s 531, 532, 533, 535 või 536, söödaseaduse §-s 33, 34, 35 või 361, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-s 53 ega karistusseadustiku §-s 491, 522, § 551 punktis 2, §-s 209, 2091, 210, 264, 296, 298, 2981, 363, 364, 365, 367, 368, 372, 373 või 384 sätestatud süüteo toimepanemise eest*

Toetuse taotlemine

- Taotlus esitatakse elektroonselt **e-PRIA kaudu**
- Taotlusvoor avatud kindla ajavahemiku jooksul (03.06.2026-30.06.2026)
- **2026. a eelarve 17 mln eurot** (2 mln põllumajandus alustav taotleja, ülejäänud tegutsev taotleja)
- Taotlusi hinnatakse hindamiskriteeriumite alusel ja moodustatakse paremusjärjestus, kuid eraldi sihtrühmades: **põllumajandusalal tegutsev taotleja** ja **põllumajandusalal alustav taotleja**

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

1. Majanduslikud hindamiskriteeriumid	
1.1 Põllumajandusalal tegutseva taotleja suurem omafinantseering	Eelistada põllumajandusalal tegutsevaid taotlejaid, kes panustavad toetatava tegevuse elluviimisel rohkem omavahendeid
1.2 Põllumajandusalal tegutseva taotleja omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu suurem osakaal	Eelistada põllumajandusalal tegutsevaid taotlejaid,kelle põhitegevus on põllumajanduslike toodete tootmine
1.3 Põllumajandusalal tegutseva taotleja maksevõime näitaja	Maksevõime näitaja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal oli suurem kui 1,00 maksevõime näitaja = käibevara summa / lühiajaliste kohustuste summa

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

2. Arengu ja koostöö hindamiskriteeriumid	
2.1 Põllumajandusalal tegutseva taotleja panus oma positsiooni tugevdamisse tarneahelas *Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab asjakohane leping või dokument*	2.1.1 Kuulumine organisatsiooni, kes tegutseb mittetulundusühinguna 2.1.2 Kuulumine tunnustatud tootjaorganisatsiooni, kvaliteedikava rakendavasse tootjarühma, klastrisse või ühisturustusvõrgustikku
2.2 Põllumajandusalal tegutseva taotleja põllumajandusalane teadlikkus *Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab asjakohane tunnistus või diplom, infopäeval osalemise kinnitus, infopäeval osalejate nimekiri jms*	Osalenud vähemalt neli akadeemilist tundi kestnud põllumajandusalasel infopäeval või koolitusel
2.3 Põllumajandusalal tegutseva taotleja koostöö teadus- ja arendusasutusega *Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab näiteks leping, kus selgub, millal ja kes teadus- ja arendustööd tegi*	2.3.1 Osalenud riiklikus teadus- ja arendustegevuse projektis või koostööprojektis 2.4.1 Osalenud rahvusvahelises teadus- ja arendustegevuse projektis või koostööprojektis, sealhulgas Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa Horisont“ projektis

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

2. Arengu ja koostöö hindamiskriteeriumid	
2.4 Põllumajandusalal tegutsev taotleja soodustab põllumajanduslikku tegevust	2.4.1 Taotleja on saanud põllumajandusliku tegevuse alustamise raames toetust (*meede 6.1 või sekkumine 7.2*) ning toetatavad tegevused on ellu viidud 2.4.2 Taotleja on noor põllumajandustootja (*kuni 40-aastane füüsiline isik*) 2.4.3 Taotleja on enne taotluse esitamist omandanud põllumajandusalal tegutseva äriühingu kogu osaluse või FIE-le kuulunud kogu tegutseva põllumajandusettevõtte
2.5 Põllumajandusalal tegutsev taotleja soodustab põllumajandustootmist *Taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme majandusaasta jooksul vähemalt ühel majandusaastal omatoodetud toodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu osakaal üle 50,00% tema kogu omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulust*	2.5.1 Taotleja soodustab aiakultuuride tootmist (*köögivilja-, maitsetaime-, marja-, puuvilja- ja dekoratiivkultuur*) 2.5.2 Taotleja soodustab lamba- või kitseliha sektoris tootmist 2.5.3 Taotleja soodustab lihaveiseliha sektoris tootmist
2.6 Toetatava tegevuse mõju põllumajandusalal tegutseva taotleja tegevusele	Põllumajandusalal tegutsev taotleja viib toetatava tegevuse ellu oma tegevusvaldkonnas või muus tegevusvaldkonnas eesmärgiga mitmekesistada oma tegevust

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

3. Keskkonnaeesmärkide hindamiskriteeriumid	
3.1 Põllumajandusalal tegutseva taotleja panus keskkonna- ja kliimaeesmärkidest teadlikkuse parandamisse	Taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal osalenud infopäeval või koolitusel
3.2 Põllumajandusalal tegutsev taotleja ehitab silohoidla või pealt kaetud sõnnikuhoidla	Taotleja ehitab silohoidla või pealt kaetud sõnnikuhoidla *Näide: Kui rajatakse ainult pealt kaetud sõnnikuhoidla, peab selle maksumus moodustama toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest suurima osakaalu, see tähendab üle 50,00%*
3.3 Põllumajandusalal tegutseva taotleja panus keskkonnaeesmärkide saavutamisse või loomade heaolu suurendamisse	3.3.1 Taotlejal oli keskkonnanõuete või loomade heaolu nõuete täitmise kohustus 3.3.2 Taotleja on mahetootja 3.3.3 Taotleja on esitanud esmakordse tunnustamise taotluse ja on alustanud mahepõllumajandusele üleminekut
3.4 Põllumajandusalal tegutsev taotleja viib toetatava tegevuse ellu nitraaditundlikul alal	Ehitise ehitamine nitraaditundlikul alal
3.5 Põllumajandusalal tegutsev taotleja peab ohustatud tõugu loomi *Osakaal üle 50,00%, või põllumajandusalal tegutseval taotlejal on karjas vähemalt 30 eesti maatõugu piimalehma, 24 eesti vutti või 12 kihnu maalammast*	Taotleja peab maatõugu piimalehmi, eesti vutte või kihnu maalambaid
3.6 Põllumajandusalal tegutsev taotleja panustab ohustatud tõugu loomade säilimisse	Taotleja pidas põllumajandusloomade registri andmetel perioodi 01.05.2025–30.04.2026 keskmisena vähemalt 350 eesti vutti või taotluse esitamisele vahetult eelnenud kalendriaasta keskmisena vähemalt 12 kihnu maalammast või 30 maatõugu piimalehma

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal tegutsev taotleja*

4. Varustuskindluse riskide vähendamise hindamiskriteeriumid	
4.1 Põllumajandusalal tegutsev taotleja viib ellu riskide vähendamisega seotud toetatava tegevuse	Taotleja soetab elektrienergia salvestusseadme või ajutise vooluallikana kasutatava generaatori või ehitab vedelkütuse hoidmiseks või ladustamiseks mõeldud ehitise või soetab vedelkütuse hoidmiseks või ladustamiseks mõeldud materiaalse vara *Näide: kui soetatakse elektrienergia salvestusseade, peab selle maksumus moodustama toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest suurima osakaalu, see tähendab üle 50,00%*
4.2 Põllumajandusalal tegutsev taotleja viib ellu bioohutusnõuete täitmiseks vajaliku toetatava tegevuse	Taotleja ehitab bioohutusnõuete täitmiseks vajaliku ehitise või soetab bioohutusnõuete täitmiseks vajaliku materiaalse vara *Maksumus moodustab toetatava tegevuse abikõlblikes kuludes suurima osakaalu*

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal alustav taotleja*

1. Suurem omafinantseering ja põlvkondade vahetuse soodustamine	
1.1 Põllumajandusalal alustava taotleja suurem omafinantseering	Eelistada põllumajandusalal tegutsevaid taotlejaid, kes panustavad toetatava tegevuse elluviimisel rohkem omavahendeid
1.2 Põllumajandusalal alustav taotleja soodustab põlvkondade vahetust	Taotleja või tema osanik või aktsionär ja juhatuse liige on enne taotluse esitamist omandanud põllumajandusalal tegutseva äriühingu kogu osaluse või FIE-le kuulunud kogu tegutseva põllumajandusettevõtte
2. Põllumajandusalane haridus, erialane ettevalmistus ja töökogemus	
2.1 Taotleja põllumajandusharidus	Põllumajandusalane kõrgharidus või keskeri- või kutsekeskharidus
2.2 Taotleja kutsetase põllumajandustootmise valdkonnas	Kutsekvalifikatsiooni 5. tase põllumajandustootmise valdkonnas
2.3 Põllumajandusalal alustava taotleja põllumajandusalane töökogemus	Vähemalt 1-3 aastane või põllumajandusalane töökogemus

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal alustav taotleja*

3. Muu haridus ja töökogemus ettevõtlusega tegelemiseks	
3.1 Põllumajandusalal alustava taotleja majandus- või juhtimisharidus	Majandus- või juhtimisalane kõrg-, keskeri- või kutsekeskharidus
3.2 Põllumajandusalal alustava taotleja töökogemus muus (v.a põllumajandusalases) valdkonnas	Vähemalt üheaastane töökogemus muus valdkonnas

Taotluse hindamise kriteeriumid- *põllumajandusalal alustav taotleja*

4. Äriplaani jätkusuutlikkus ja äriplaani idee vastavus toetuse eesmärkidele	
4.1 Põllumajandusalal alustava taotleja äriidee ja visioon	Taotlejal on olemas äriidee ja visioon ning konkreetsed eesmärgid
4.2 Ettevõtluskeskkonna kirjeldus	Taotleja on analüüsinud ettevõtluskeskkonda mõjutavaid tegureid
4.3 Toodangumahu ja vara kasutuse kavandamine	Taotleja on koostanud realistlikud toodangumahu ja vara kasutamise prognoosid ning kirjeldanud omatoodetud põllumajanduslikku toodet ja selle tootmisprotsessi
4.4 Turuosa ja turustamisvõimaluste analüüs	Taotleja on analüüsinud toodangu ja teenuse nõudlust ning kaardistanud peamised konkurendid ja turustuskanalid
4.5 Ettevõtte finantsvõimekuse kavandamine	Taotleja on analüüsinud toetatava tegevuse elluviimiseks rahastamise võimalusi ja koostanud realistliku rahavoogude prognoosi
4.6 Üldine hinne ettevõtte jätkusuutlikkusele	Taotleja vajadus toetatava tegevuse elluviimiseks on põhjendatud ning toetatava tegevuse mõju põllumajandusalal alustava taotleja üldisele konkurentsivõimele ja jätkusuutlikkusele on analüüsitud

Toetuse saaja kohustused ja toetuse maksmine

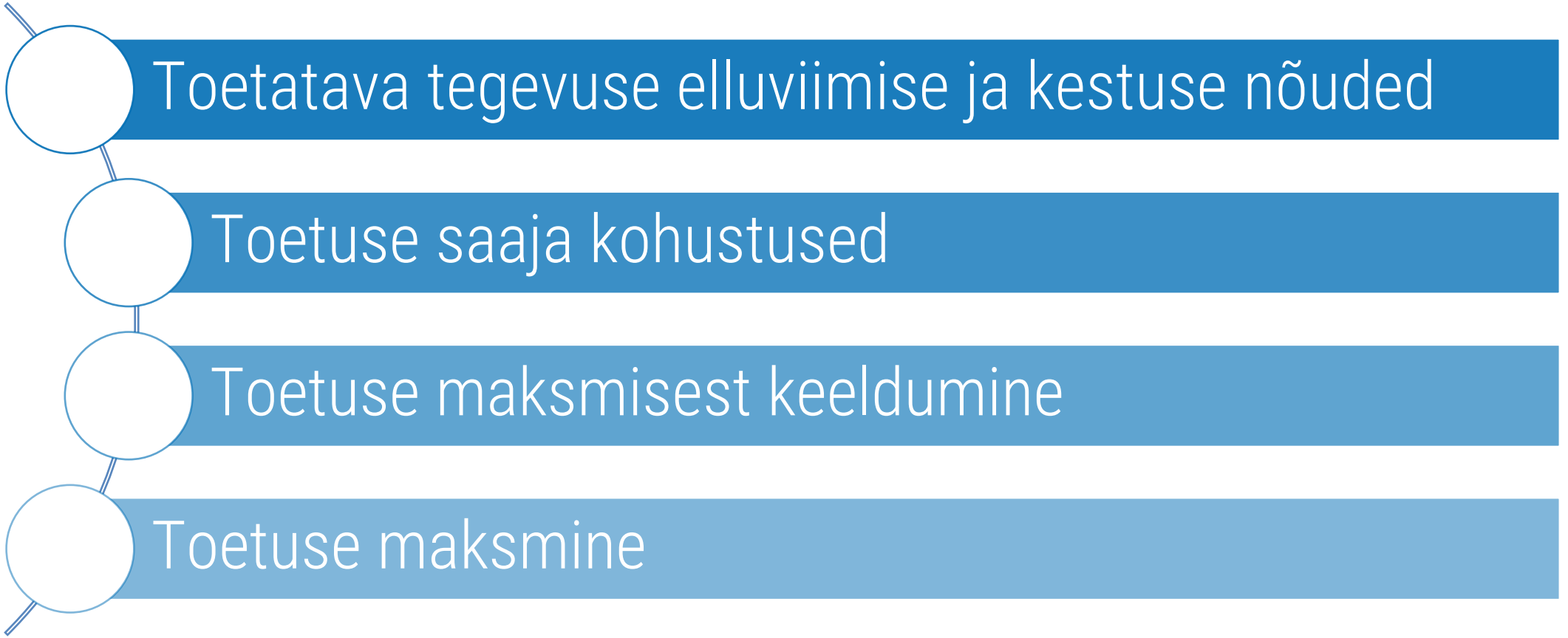

Toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

- Toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu, sealhulgas esitab kõik tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid, ning võtab toetuse abil ehitatud või **soetatud vara sihipäraselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029**
- **Vara soetatakse liisingulepingu alusel:** toetuse saaja võtab toetuse abil soetatud vara sihipäraselt kasutusse **kahe aasta** jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest ja vara peab enne PRIA poolt viimase toetusosa maksmist olema läinud üle toetuse saaja omandisse. **Liisinguleping peab lõppema hiljemalt 30. juunil 2029**
- Toetuse saajal kohustus **säilitada soetatud või ehitatud vara ja kasutada seda sihtotstarbeliselt**
- Toetuse saaja peab alustama toetatava tegevuse elluviimisega hiljemalt **ühe aasta** jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest

Toetuse saaja kohustused

- Võimaldab teha **auditit, teostada järelevalvet** ja teha muud toetuse saamisega seotud kontrolli
- Teavitab viivitamata PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või toetatava tegevuse elluviimist takistavast asjaolust
- Tagab PRIA-le riigihangete registris juurdepääsu ostumenetlusele olema täitnud toetuse abil
- Esitada toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid **kuni kaheksas osas** ühe taotluse kohta **kahe aasta** jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, *kuid hiljemalt 30. juunil 2029*
- **Ehitatud või soetatud vara sihipäraseks kasutamiseks vajalikud eeldused:**

- hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks on ehitise kohta **ehitusluba või ehitusteatis** ehitisregistrist kättesaadav
- hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks on ehitise kohta **kasutusluba või kasutusteatis ehitisregistrist** kättesaadav

Toetuse maksmisest keeldumine

- Kohustuste rikkumise korral võib PRIA toetust proportsionaalselt vähendada või selle väljamaksmisest keelduda
- Otsuse tegemisel hindab PRIA rikkumise nelja elementi: nt raskusaste, ulatus, kestus, korduvus
- PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui ilmneb vähemalt üks järgmistest asjaoludest: nt nõuetele mittevastavus, koostöö puudumine, valeandmed
- Maksmisest keeldumise otsus tehakse 25 tööpäeva jooksul alates asjaolu teadasaamisest

Toetuse maksmine

- Toetuse maksmise aluseks on toetuse saaja esitatud maksetaotlus
- Toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks, kui toetuse saaja on järginud toetatava tegevuste elluviimisel kõiki nõudeid
- Toetus makstakse välja hiljemalt kolme kuu jooksul pärast nõuetekohaste dokumentide esitamist

Taotlejale olulised veebilehed

1. **Ostumenetluse korraldamisel riigihangete registris kasutusjuhend:** www.fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigihanked/kasulik-teave-oigusaktid#toetuse-saaja-ost
2. **Võrdlushindade kataloog:** www.epria.pria.ee/sisestus/hinnakataloog-valideeritud
3. **METK Nõuandeteenistus:** Investeeringutoetuse infopäev - PIKK.ee
4. **PRIA veebileht**: https://www.pria.ee/toetused/vaikeste-pollumajandusettevotete-arendamise-investeeringutoetus

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

katlin.roose@agri.ee